

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 września 2013r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach Ośrodek (...) w R. Wydział II Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Okręgowego Renata Kopala

Protokolant: Jolanta Bober

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 25 września 2013r. w R.

sprawy z powództwa **Skarbu Państwa reprezentowanego przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w J. i Naczelnika Urzędu Skarbowego w R. zastępowanego przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa**

przeciwko **M. K. (1) (K.) i A. R.**

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

1) uznaje umowę darowizny własności nieruchomości stanowiącej lokal położony w J. przy ul. (...), dla której Sąd Rejonowy w Jastrzębiu-Zdroju prowadzi księgę wieczystą KW (...) oraz związanego z nią udziału (...) w użytkowaniu wieczystym nieruchomości, dla której Sąd Rejonowy w Jastrzębiu-Zdroju prowadzi księgę wieczystą KW (...) zawartej aktem notarialnym z dnia 07 lutego 2008 roku Rep.A nr 2344/2008 dokonaną na rzecz M. K. (1) za bezskuteczną wobec Skarbu Państwa, któremu przysługują wobec darczyńcy J. R. (1) wierzytelności z tytułu zaległości w podatku od osób fizycznych wynikające z decyzji Naczelnika Urzędu Skarbowego w J. z dnia 09 sierpnia 2007 roku (...) i tytułu wykonawczego (...).07 na kwotę 56.321,23 zł (pięćdziesiąt sześć tysięcy trzysta dwadzieścia jeden złotych dwadzieścia trzy grosze) należności głównej wraz z odsetkami oraz zaległości z tytułu podatku od towarów i usług wynikające z tytułów wykonawczych (...), (...), (...), (...), (...) i (...) na kwotę 22.597,44 zł (dwadzieścia dwa tysiące pięćset dziewięćdziesiąt siedem złotych czterdzieści cztery grosze) należności głównej wraz z odsetkami;

2) uznaje umowę darowizny własności nieruchomości stanowiącej lokal położony w J. przy ul. (...), dla której Sąd Rejonowy w Jastrzębiu-Zdroju prowadzi księgę wieczystą KW (...) oraz związanego z nią udziału (...) w użytkowaniu wieczystym nieruchomości, dla której Sąd Rejonowy w Jastrzębiu-Zdroju prowadzi księgę wieczystą KW (...) zawartej aktem notarialnym z dnia 10 marca 2010 roku Rep. A nr 3312/2010 dokonaną na rzecz A. R. za bezskuteczną wobec Skarbu Państwa, któremu przysługują wobec poprzedniego właściciela J. R. (1) wierzytelności z tytułu zaległości w podatku od osób fizycznych wynikające z decyzji Naczelnika Urzędu Skarbowego w J. z dnia 09 sierpnia 2007 roku (...) i tytułu wykonawczego (...).07 na kwotę 56.321,23 zł (pięćdziesiąt sześć tysięcy trzysta dwadzieścia jeden złotych dwadzieścia trzy grosze) należności głównej wraz z odsetkami oraz zaległości z tytułu podatku od towarów i usług wynikające z tytułów wykonawczych (...), (...), (...), (...), (...) i (...) na kwotę 22.597,44 zł (dwadzieścia dwa tysiące pięćset dziewięćdziesiąt siedem złotych czterdzieści cztery grosze) należności głównej wraz z odsetkami;

3) nakazuje pobrać od pozwanych solidarnie na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Gliwicach, Ośrodka (...) w R. kwotę 5000 zł (pięć tysięcy złotych) tytułem kosztów sądowych;

4) zasądza od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwotę 3600 zł (trzy tysiące sześćset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sędzia:

Sygn. IIC 42/13

UZASADNIENIE

Powód Skarb Państwa reprezentowany przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w J. i Naczelnika Urzędu Skarbowego w R. w pozwie skierowanym przeciwko M. K. (1) i A. R. domagał się uznania za bezskuteczną względem Skarbu Państwa umowy darowizny nieruchomości położonej w J., przy ulicy (...), dla której Sąd Rejonowy w Jastrzębiu-Zdroju prowadzi księgę nr KW (...) oraz związanego z nią udziału (...) w użytkowaniu wieczystym nieruchomości dla którego Sąd Rejonowy w Jastrzębiu-Zdroju prowadzi księgę nr KW (...), dokonanej przez dłużniczkę powoda J. R. (1) na rzecz pozwanego M. K. (1) dnia 07.02.2008 roku, a także umowy z dnia 10.03.2010 roku darowizny tej samej nieruchomości oraz związanego z nią udziału w użytkowaniu wieczystym nieruchomości, dokonanej przez M. K. (1) na rzecz A. R.. Powód podniósł, że J. R. (1) jest dłużniczką powoda.

(z tytułu zaległości podatkowych) i w krótkim okresie czasu dokonała wraz z pozwanymi czynności prawnych polegających na darowaniu nieruchomości stanowiącej lokal mieszkalny kolejno M. K. (1), a następnie w imieniu córki darowiznę na rzecz A. R. od M. K. (2) przyjęła. Zarówno darowizna J. R. (1) na rzecz syna M. K. (1) jak i darowizna M. K. (1) na rzecz siostry A. R. została dokonana z pokrzywdzeniem wierzyciela, bowiem nieruchomość ta przestała stanowić składnik majątkowy dłużniczki, z którego wierzyciel mógłby zaspokoić część swoich należności z kwoty uzyskanej ze sprzedaży nieruchomości.

Pozwani na rozprawie w dniu 25 września 2013 roku wnosili o oddalenie powództwa podnosząc zarzut przedawnienia roszczenia z art. 534 kc. Pozwani zarzucili również, że Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa nie posiada legitymacji procesowej czynnej do występowania w niniejszej sprawie bowiem powodem winien być organ podatkowy a nie Skarb Państwa, z godnie z ordynacją podatkową.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

Matka pozwanych J. R. (1) prowadziła jako osoba fizyczna działalność gospodarczą. W trakcie tej działalności zaniżyła dochody podlegające opodatkowaniu. Podczas kontroli prawidłowości rozliczenia z tytułu podatku dochodowego za rok 2005 ustalono wysokość zaniżonych dochodów i Naczelnik Urzędu Skarbowego w J. wydał decyzję nr (...) określającą wysokość zobowiązania podatkowego na kwotę 85.184 zł. Nadto J. R. (1) nie dokonała rozliczenia podatku od towarów i usług na rzecz Urzędu Skarbowego w R. za okres od kwietnia 2005 do października 2007 na kwotę 22.957,44 zł Należności te są wymagalne.

W stosunku do J. R. (1) toczyło się postępowanie egzekucyjne, które było bezskuteczne. Aktualnie zadłużenie J. R. (1) w stosunku do wskazanych Urzędów Skarbowych – w J. i R. wynosi łącznie 98.906,23 zł. Egzekucja z rachunków bankowych jest nieskuteczna, a z wynagrodzenia za pracę nie wystarcza nawet na pokrycie należności odsetkowych. Dłużniczka nie posiada żadnego majątku i została wpisana do Rejestru Dłużników Niewypłacalnych.

W dniu 07 lutego 2008 roku dłużniczka darowała na rzecz swojego syna M. K. (1) lokal mieszkalny, w którym zamieszkiwała z synem M. K. (1) i córką A. R. położony w J. przy ul. (...).

Następnie mieszkanie to w dniu 12 marca 2010 roku M. K. (1) darował na rzecz swojej (wówczas małoletniej) siostry, w imieniu której darowiznę przyjęła jako przedstawiciel ustawowy J. R. (1). Pozwani zamieszkują cały czas razem z dłużniczką. M. K. (1) wiedział, że matka prowadzi działalność gospodarczą i że matka ma jakieś problemy finansowe, sam prowadził działalność gospodarczą w roku 2010 i nie miał stabilnej sytuacji materialnej. Przy sporządzaniu umowy darowizny przez M. K. (1) na rzecz siostry A. R., A. R. była osobą małoletnią, nie uczestniczyła w tej umowie, a w jej imieniu działała J. R. (1). Pozwana 18 lat skończyła 09 sierpnia 2010 roku. O tym, że jest właścicielką mieszkania dowiedziała się później, a nie w czasie sporządzenia umowy.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów które nie były kwestionowane przez strony:

- decyzji Urzędu Skarbowego w J. (...) –k.12 akt ,
- tytułów wykonawczych –k.23-29 akt
- postanowienia Sądu Rejonowego w Gliwicach X Wydział Gospodarczy KRS dnia 02.01.2008r. - k. 30 akt,
- protokołu o stanie majątkowym J. R. (1) z dnia 26.09.2012 r. - k. 44
- informacji o innych zajęciach z wynagrodzenia o pracę – k. 31
- pism urzędu Skarbowego w P. i Urzędu Skarbowego w (...) o braku majątku –k. 34,35,36,
- aktów notarialnych dotyczących umów darowizny mieszkania z dnia 07.02.2008 i 12.03.2010– k.42,41.

A nadto na podstawie zeznań pozwanych na rozprawie w dniu 25.09.2013 – k. 193.

Sąd zważył:

W niniejszej sprawie Skarb Państwa jako wierzyciel reprezentowany jest przez dwa stationes fisci: Urząd Skarbowy w J. (właściwy dla miejsca zamieszkania dłużniczki J. R. (2)) – z uwagi na zaległości w podatku dochodowym i Urząd Skarbowy w R. (właściwy z uwagi na miejsce prowadzenia przez nią działalności) – z tytułu zaległości w podatku VAT. Zgodnie z art. 8 ust 1 ustawy z dnia 08 lipca 2005 roku o Prokuraturii Generalnej (Dz.U.nr 169 poz.1417 z późn. zmianami) powód zastępowany jest przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa.

Powód wykazał , że posiada wierzytelności w stosunku do J. R. (1) wynikające z zaległości podatkowych za rok 2005 , które były wymagalne z dniem 02 maja 2006 roku. Wykazał również, że dotychczasowo egzekucja w stosunku do dłużniczki właściwie bezskuteczna. Sąd ustalił w trakcie niniejszego postępowania , że lokal mieszkalny położony w J. przy ul. (...) był jedynym wartościowym składnikiem majątku J. R. (1) w chwili dokonywani darowizny na rzecz M. K. (1).

Powód swoje roszczenie opierał na art. 527 i następnych kc. Zgodnie z tym przepisem każdy z wierzycieli może zadać uznania za bezskuteczną w stosunku do niego czynność prawną jeżeli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkowa a dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli i osoba trzecia o tym wiedziała lub przy dołożeniu należytej staranności mogła się o tym dowiedzieć. Zarówno M. K. (1) jak i później A. R. uzyskali korzyść majątkową. Dokonana darowizna była czynnością, wskutek której J. R. (1) wyzbyła się jedynego składnika majątkowego, z którego mogłaby być prowadzona egzekucja należności powoda. Pozwani nie obalili domniemania wynikającego z art. 527§3 kc ze działali ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela bowiem jako osoby bliskie wspólnie zamieszkiwali z dłużniczką, a ich wiek i stan świadomości pozwala przyjąć, że przy należytnym dołożeniu staranności mogli się dowiedzieć, iż matka działa z pokrzywdzeniem wierzyciela. Nadto czynności te były dokonywane pod tytułem darmym a zgodnie z art. 528 kc w takim przypadku powód mógł żądać uznania czynności za bezskuteczną, nawet gdyby osoba trzecia (w tym przypadku pozwani) nie wiedzieli, że J. R. (1) działa z pokrzywdzeniem wierzyciela. W stosunku do pozwanych podstawą prawną roszczenia jest art. 527 §1 kc , a dodatkowo w stosunku do A. R. podstawą prawną roszczenia powoda jest art. 531§2 kc.

Sąd rozpoznając niniejszą sprawę kierował się przesłankami wskazanymi w art. 527 i następne kc. Zarzut pozwanego dotyczący uchybienia terminu wskazanego w art. 534 kc jest bezzasadny. Zgodnie tym przepisem uznania czynności prawnej dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli za bezskuteczną nie można żądać po upływie lat pięciu od daty tej czynności. W niniejszej sprawie okres ten zarówno w stosunku do darowizny dokonanej 07 lutego 2008 jak i umowy z dnia 12 marca 2010 roku nie upłynął do chwili złożenia pozwu. Powód niniejszy pozew nadał w urzędzie pocztowym w dniu 07 lutego 2013 roku (k. 48) co oznacza, że w ostatnim dniu możliwym do dochodzenia roszczenia w stosunku

do M. K. (1) został przerwany bieg przedawnienia w myśl art. 123§1 kc w związku z art. 165§2 kpc. Zatem zarzut przedawnienia roszczenia jest chybiony.

Mając powyższe na uwadze Sąd uznał, że zostały spełnione przesłanki wskazane w wyżej cytowanych przepisach dotyczących skargi paulińskiej i orzekł jak w punkcie 1 i 2 wyroku. Pozwany składając sprzeciw nie zdołał tych ustaleń obalić dowodami przeciwnymi zatem zgodnie z art. 347 kpc Sąd po ponownym rozpoznaniu sprawy wyrok zaoczny w całości utrzymał w mocy. O kosztach Sąd orzekł w oparciu o art. 98 k.p.c i art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r.

o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Sąd zasądził od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwotę 3600 zł tytułem stawki minimalnej opłaty za czynności adwokata z tytułu zastępstwa procesowego wynikającej z § 6 pkt. 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu przy zastosowaniu art. 99 kpc .

Nadto nakazał pobrać od pozwanych na rzecz Skarbu Państwa kwotę 5000 zł jako opłatę od pozwu (punkt 3 wyroku) albowiem powód z mocy ustawy był od jej uiszczenia zwolniony.